

Egy román tudós Erdélyr?l

2020 május 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Egy reális vallomás - olvassák el!

"**Egy Román tudós reális vallomása**

I. P. Bratianu írása, mely el?ször angol nyelven a "Transylvania and the Hungarian-Romanian problem" cím? amerikai kiadványban (Danubian Press) jelent meg, majd a torontói Magyar Élet 1980. március 1-i számában magyarul is napvilágot látott, egy nagyon tisztességes, európai m?veltség?, humanista román tudós álláspontját tükrözi. Szükségesnek tartottuk, hogy a hazai olvasóközönség is tudomást szerezzen róla. Ezekkel a jóérzés?, emberséges románokkal kell összefognunk, e szomorú sorsú tündérország valamennyi lakója javára.

Büszkén vallom magamat románnak, de még büszkébb vagyok erdélyi román voltomra. ?seim oláhok voltak, ami annyit jelent, "pásztorok", akik több mint ezer évvel ezel?tt elindultak északra valahonnan a mai Albánia közeléb?l nyájaikat legeltetve és maguknak békés, biztonságos életet keresve.

Helytelen és történelmileg megalapozatlan hogy román tudósaink politikai okokból olyan származási elméletet találtak ki, mely szerint Erdély földjén ?shonosok volnánk. Mi csak körülbelül hat évszázada élünk e földön, és büszkék vagyunk rá, hogy a már régebben itt élt magyarokkal, németekkel együtt átvettük a nyugati kultúrát és az európai népek közösségének tagjai lettünk, így alakult ki az a sajátos erdélyi kultúra, mely egyedülálló a világon. Az itt él? népek adták ebbe a kultúrközösségbe a maguk sajátos értékeit, s így jött létre az erdélyi kultúra. Mindig azt reméltem, hogy egyszer a három nép véglegesen egymásra találásából megvalósul az álom: Erdély, mint a keleti Svájc. Sajnos, ez a remény eddig nem teljesült be. A II. világháború el?tt a hitleri Németország tüzelte egymás ellen az erdélyi nemzetiségeket, hogy azután így megosztva ?ket, kihasználhassa a nemzeti gy?löletet. A háború után - habár az un. "szocialista alkotmány" a nemzetiségeknek a legszélesebb egyenjogúságot biztosította - a rendszer fokozatosan rátért a legkegyetlenebb elnyomási politikára. Ez különösen 1956 után kezd?dött el Erdélyben a legdrasztikusabb eszközökkel, amikor az erdélyi magyarságot az 1956-os magyar forradalommal való szimpatizálással vádolták. Ez volt az ürügy, melynek leple alatt megindult az erdélyi magyarság elnyomási folyamata. Az els? lépés a kolozsvári önálló Bolyai Egyetem megszüntetése volt, melyet beolvasztottak a román Babes Egyetembe. A beolvasztásnál én is ott voltam és együtt szenvedtem magyar egyetemi kollégáimmal amikor Ceausescu brutálisan elvágott minden vitát, mely a Bolyai Egyetem önállóságát próbálta megvédeni Akkor lett kollégám és jó barátom, Szabédi László költ? öngyilkos, mert nem bírta lelkileg azt a meghurcoltatást, amellyel azért sújtották, mert védte a Bolyai Egyetem önállóságát. Azóta sok száz magyar tanárt és diákot juttatott Ceausescu börtönbe kergetett öngyilkosságba, olyanokat, akik fel merték emelni szavukat a kegyetlen nemzetiségi elnyomás ellen.

1959-1962 között több mint 2000 magyar iskolát olvasztottak be román iskolákba mint azok tagozatait. 1955-ben a X. pátkongresszuson már nyíltan kimondta, "Románia nemzeti állam, melynek egész területét az egységes román nemzet foglalja el." Ezzel az un. "szocialista" Románia nyíltan nemzetiszocialista állammá vált Ceausescu diktátorral az élén. A soviniszta diktatúra módszerei is hasonlóak a hitlerizmuséhoz. A légb?l kapott dákoromán elmélet alapján csak románoknak, "az uralkodó fajnak" van joga ehhez a földhöz, a többi nemzetiség (több mint 5 millió) csak jövevények, betolakodók, akik örülhetnek, hogy egyáltalán megt?rik ?ket.

Hogy az erdélyi magyarság ezeréves történelmének és kultúrájának nyoma se maradjon, Ceausescu rendszere elrendelte az összes egyházi és magánkézben lév? irattár államosítását. A pótolhatatlan történelmi érték? levéltári anyagot összeszedték és ismeretlen helyre szállították. A soviniszta düh kiterjedt a magyar temet?kre is, melyeket felszámoltak nehogy kopjafák és sírkövek hirdessék Erdély múltját.

Mindezt mint humanista román írom le, akinek fáj a mai román rendszer népgyilkosságot súroló magatartása. Mint olyan erdélyi román írom a fentieket, akit mélyen megrendített Szikszai Jen? és Kuthi Lajos brassói tanárok tragédiája, akiket meggyilkoltak a titkosrend?rség pincéiben, mert védték az erdélyi magyarság jogait. Minden tiszteletem Király Károlyé, aki vállalva minden áldozatot kiállt az erdélyi magyarság védelmére és segélykiáltását eljuttatta nyugatra.

Végül: hiszek Erdély jöv?jében, hiszem, hogy egyszer a három nemzet, a magyar, a román és német megtalálja egymás kezét, és vállvetve megteremtik az önálló Erdélyt, mely a nagy európai rendezés után a Közép-európai Egyesült Államok méltó tagja lesz.

Szánalmas, ha egy állam fenyegetve érzi magát egy zászló miatt. Ráadásul egy olyan zászló miatt, ami nem jelképez semmiféle idegen szuverenitást. Nem egy másik ország jelképe, nem egy valamikori megszálló hatalom

lobogója, hanem egy népcsoport mai identitásának, önmeghatározásának része. Annyiban köthet? csupán a történelmi múlthoz, amennyiben minden nép identitása köthet? a saját történelméhez.

Természetesen nem az oroszországi tatárok, norvégiai számik vagy az egyesült királyságbeli walesiek zászlajáról van szó, hanem az erdélyi székelyekér?l. Egy olyan népr?l, ami a fentiekhez – többé vagy kevésbé - hasonlóan nem tartozik annak az országnak a többségi népéhez, amelyikben él. Ez érzékenyen érintheti azokat, akik „román nemzetállamról” fantáziálnak, de nekik is ideje szembenézniük a realitásokkal.

Magyarország számtalanszor megtette ezt a szembenézést, amikor leszögezte, hogy nincsenek területi követelései Romániával szemben. Ez a realitás. Magyarországnak sem a demográfiai mutatói, sem a gazdasági ereje, sem a katonai potenciálja, sem a szövetségi politikája, sem az európai helyzete nem teszik reálissá bármiféle területi követelés fenntartását. Ahogyan nem teszi ezt lehet?vé a közgondolkodás változása és a társadalmi támogatottság hiánya sem.

Aki ennek ellenkez?jével kecsegtet vagy éppen riogat, az a saját képzeletének foglya.

Románia uniós csatlakozása el?tt Magyarország, a nagy jóindulat jegyében, még a vétó lehet?ségét sem vetette fel – amit viszont Románia tavaly minden szégyenl?sség nélkül „belengetett” Szerbiával szemben, az ott él? vlach kisebbség sérelmezett helyzete miatt. Úgy t?nik, Magyarország annyira mereven nézett szembe a realitásokkal, hogy kicsit már el is homályosult t?le a látása.

A realitásokkal való szembenézés azonban kétoldalú követelmény. A székely zászló körüli vita csak ennek a hiányát jelzi. Európa számos államában eszébe sem jutna egy politikusnak, hogy tiltani próbálja bármelyik kisebbség jelképének a használatát. Minimum értetlenkedés vagy nevetség lenne az osztályrésze.

A román államnak, az ország politikai elitjének és természetesen a többségi társadalmának is szembe kell néznie azzal, hogy élnek az ország területén számosan, akik nem románok és eszük ágában sincs azzá válni. Ukránok, németek, tatárok és f?ként magyarok. (Valamint nagy létszámban romák, de az ? esetükben gyakran nem ennyire egyértelm? a saját és a román identitás között húzott választóvonal átjárhatatlansága.)

A magyarság Románia lakosságának 6,5%-át, Erdély lakosságának 19%-át, Székelyföld lakosságának, földrajzi meghatározástól függ?en, 60-80%-át alkotja. Más civilizált országokban az ennél jóval csekélyebb számarányú kisebbségek is kiterjedt autonómiával rendelkeznek. Oroszország nem érzi magát fenyegetve a Tatár Köztársaság léte által. A norvég alkotmány az állam kifejezett kötelességévé teszi a számik nyelvének és kultúrájának védelme érdekében hozandó intézkedéseket. A Walesi Nemzetgy?lés joga dönteni a központi költségvetésb?l oda érkez? pénzek felosztásáról (és akkor a skótok sokkal szélesebb jogkör? helyi törvényhozását még nem is említettük).

Ehelyett a romániai magyarság lassan száz éve folyamatos jogsértésekkel néz szembe. A román állam évr?l évre semmibe veszi mind a saját maga által Trianon óta vállalt kötelezettségeit, mind a vállalatlan, de nemzetközileg mégis elvárható normákat. Ezek a jogsértések nagy vonalakban közismertek, bár bizonyára vannak Magyarországon is olyanok, akiknek ehhez a Wikipédia kell.

Nem szükséges nagyon messzire tekinteni, elég felidézni a Székely Mikó Kollégium tavaly kezd?dött ügyét, ami tökéletes példája a román állam rendszerfüggetlen, „egy lépés el?re, kett? hátra” nemzetiségi politikájának. Nem elég, hogy az egyházaktól elkobzott javak visszaszolgáltatása a rendszerváltás óta csigatempóban halad – kivételt képez persze a román ortodox egyházi vagyon -, az állam id?nként a már elért eredményeket is visszafordítja. A visszafordított eredmények (avagy megszegett megállapodások) tekintetében említsük meg – csak úgy futólag - a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen zajló etnikai diszkriminációt is.

A román állam minden szintjének elveit - és f?ként a gyakorlatát – átszövi a magyarellenesség finom, de er?s hálója. Ha az egyik helyen nagyvonalúan és jól kommunikálhatóan eresztenek rajta, három másik pontján rögtön meghúzzák. Szánalmas és egyben ijeszt?, hogy a jelek szerint a rendszer még mindig valamiféle eltörlend?, ideiglenes anomáliaként tekint az ott él? magyarokra.

A realitásokkal való szembenézés természetesen ennek a gyakorlatnak a feladását is jelentené.

Ugyan a modern demokráciákban a bennszülött népek kollektív jogait rendszerint kiemeltebb védelem szokta megilletni, mint a rátelepítettekét, azonban ebben a vitában nagyrészt mellékes, hogy ki volt ott hamarabb – a magyarok és a székelyek vagy a románok. A realitás az, hogy itt van egy kisebbségi népcsoport, amelyik egységes

identitással, kultúrával, nyelviséggel rendelkezik – és autonómiát követel. Ideje lenne az államnak nem kockázati tényez?ként, hanem a többségi társadalom számára is kiaknázható el?nyként tekintenie rájuk.

Ennek érdekében a legokosabb lépés az autonómia mihamarabbi megadása lenne, megalapozva az ehhez szükséges alkotmányos és intézményi változtatásokkal, hiszen a konfliktusok nagyrésze éppen az autonómia hiányából fakad. Hacsak nem pont a konfliktusok fenntartása a román politikai elit és a többségi társadalom érdeke.

Valami okból azonban ez az európai lépés nehézséget okoz a román politikusoknak. Talán attól tartanak, hogy nem lesz változatlan formában folytatható az eddigi kultúrkampf. Nehezebb lesz az állam és az ortodox egyház közös vállalkozásában folytatott „hagymakupolás honfoglalás” véghezvitele. Esetleg kisebb lesz a központi törvényhozás beleszólása bizonyos költségvetési összegek elosztásába, vagy éppen nem lesz minden választáskor el?rántható a „magyar kártya”.

De az ezzel szembeállítható el?nyöket oldalakon keresztül lehetne sorolni. Vajon miért „fáj” az Romániának, ha bármelyik régiója nagyfokú autonómiát élvez? Van ennek bármilyen ésszer? - például gazdasági - oka, vagy csupán nacionalista indulat és a rövidtávú szavazatszerzés vágya f?ti a politikai elitet? Az összképet pedig nyilván tovább bonyolítja a rendszerszint? korrupció: a közösb?l való lopás igénye és szokása a központosítottab, hierarchikusabb rendszerek fenntartásában teszi érdekeltté politikai és gazdasági elit korrupt tagjait.

Az elmúlt 93 év világosan megmutatta, hogy az erdélyi magyarok sokkal szívesebben nyúlnak békés, tárgyalásos eszközökhöz az érdekeik érvényesítéséért, mint bármi máshoz. Az erdélyi magyarok nem koszovói albánok. Köreikben nincs erdélyi ETA, nincs székelyföldi IRA. Ez egy olyan erkölcsi, politikai t?ke, amire bátran lehet építeni. Ahogyan a jogsértések alapos dokumentálására és szisztematikus, a széles európai közvélemény el?tt történ? megjelenítésére is építeni kell.

A romániai rendszerváltás óta eltelt 23 év – egy egész nemzedéknyi id?! – azt is megmutatta, hogy a demokrácia sem jelenti a kisebbségi jogok automatikus érvényesülését, f?leg ha ez teljes mértékben hiányzik egy ország politikai kultúrájából. S?t, ha ennek pont az ellentéte jellemezte korábban. Szerencsére feln?ttek ezalatt számosan, akik már sokkal kevésbé félnek konfrontálódni az érdekeikért. Akik értik, hogy egy demokráciában (akár egy tökéletlen demokráciában is) olykor bizony nyíltan konfrontálódni kell – és ráadásul szabad is!

Talán a romániai magyar politikusok rendszerváltó nemzedékének tagjai is növekv? számban fogják belátni, hogy nem halogatható tovább annak az adósságnak a behajtása, amivel a román állam majdnem száz éve tartozik az ott él? magyarok felé.

Nem a zászló a lényeg, hanem az új szelek, amik lobogtatják.

(Békefi Miklós - Oroszország Hangja)"

Forrás: Bádog - Bayer Zsolt blogja

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló